

Gospodarstvo.

Dražji sladkor. Češki pridelovalci sladkorne pese so zvišali ceno letošnji žetvi od 15 na 30 K za metrski stot. Seveda se bo vsled tega tudi sladkor znatno podražil. Lani je Čehoslovaška izvozila sladkorja 2 milijona 828 tisoč 990 metrskih stotov, letos bo imela čez 3 milijone metrskih stotov za izvoz.

Klej za mizarje. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je prejel nekaj mizarskega kleja. Obrtniki naj priglase svoje potrebščine najkasneje do dne 10. junija, da se bo moglo ozirati na njih priglase.

Cene krompirja je padla ponekod že na 1 K 50 v.

Cena pitanim svinjam so močno padle v Slavoniji. Pričakovati je, da bo tudi mast cenejša.

Naglo padanje cen koruzi in pšenice. V Banatu velja en kilogram pšenice 6 K, v Mitrovici pa celo samo 2 K 40 v. Med verižniki je zavladal velik strah, ker imajo še velike zaloge, ki so jih nakupili po dosti višjih cenah. Zatrjuje se, da imajo v Banatu tudi kmetje še dosti večje zaloge koruze in pšenice, kakor je potrebujejo do žetve.

Letošnja žetev obeta biti po celi Jugoslaviji tako obilna, kakor redko katera dosejaj. Posebno krasno kaže ozimna, le škoda, da se je zaradi neugodne jeseni premalo nasejalo. Zato pa so kmetovalci na jugu posejali posebno mnogo koruze, ki se vsled toplega in dovolj vlažnega vremena lepo razvija. Seveda lahko koruzi še škoduje suša ali neugodna jesen. Vsled prepovedanega izvoza in dobro obetajoče žetve je začela cena žitu, ki ga imajo večinoma le še špekulantje, naglo padati. Celó v Ljubljani se že dobi bela moka na debelo po 8 K. V Zagrebu se prodajajo žemlje po 60 v. Toda bati se je preobrata, ko bo začela delovati Ninčičeva zadruga. Ponekod v Slavoniji, Banatu i. dr. že agenti te zadruga nakupujejo žito po današnjih nizkih cenah, da zopet nakupijo žitnice za poznejši izvoz z inozemstvom. Udarjena pa bosta zopet kmet, ki proda po nizki ceni, kakor tudi porabnik, ki bo moral plačevati visoke cene. Ali se temu državnemu verižništvu res ne da odpomoči?

Kako določimo težo živi in zaklani živini? Za vsakega živinorejca je velike važnosti, da zna približno preceniti težo živine. To ni potrebno samo pri prodaji, temveč tudi pri prirejanju živine. Vedeti je treba, kako živina napreduje in potem se mora znati uravnati nadaljnje krmljenje. Kjer ni pripravnih tehtnic, tam si pomagamo najbolje z dr. Frohweinovo mero, s katero se dobi tudi navodilo s sliko živali. Pri merjenju mora stati živina ravno. Meri se prsni obseg in dolgost. Ako je število obsega enako številu dolgosti, je zraven centimetersko število, ki obenem znači število kilogramov. Ako števili nista enaki, pove navodilo, kako se teža popravi. Najbrže ima še kaj meril v zalogi „Slovenska kmetijska družba“, ki jih je prodajala pred vojno po 7 K 80 v slabše in po 11 K 40 v boljše. Danes so seveda dosti dražje. Za določevanje, koliko bo tehtala zaklana žival, je merodajno sledeče: teleta imajo mrtve teže približno: tolsta 65, srednjeta 60, mesnata 55, suha 50 in zelo suha 45 odstotkov, voli zelo tolsti 60, srednjeta 55, suhi 50 in zelo suhi 45 odstotkov, krave: zelo tolste 60, tolste 55, mesnate 50, suhe 45 in zelo suhe 40 odstotkov.

Licencovanje in premiranje bikov za ptujski sodni okraj. Dne 27. majnika t. l. se je vršilo v Ptujju na mestnem sejmišču za celi ptujski sodni okraj licencovanje in premiranje bikov-plemenjakov in mladih bikecev. Lepo vreme in visoke premije so dovedle do tega, da je bilo letos prignanih še enkrat toliko bikov kakor lansko leto, vendar še niso bili prignani vsi biki, kolikor jih je v ptujskem sodnem okraju in to radi tega vse, ker je oddaljenost nekaterih občin od mesta Ptujja prevelika, ker so nekatere živali zelo hude in jih ni mogoče dovesti, dalje pa tudi radi tega, ker redijo nekateri kmetovalci bike ne za pleme, ampak

za mesarje. Že prignano število bikov je razveseljivo. Živali so bile nekatere prav lepe, druge spet slabe in za pleme nesposobne. Za ptujski sodni okraj je seveda število bikov plemenjakov veliko premalo, nekatere občine sploh nimajo bikov. Pasma prevladuje najbolj pingavska, križana z drugimi pasmami, tako da v celem ptujskem okraju nimamo čisto-krvnega bika enotne pasme. Druge pasme, ki se najdejo pri nas, so še marijedvorska, simendolska in muredolska, ki so križane s pingavsko pasmo. Ta slednja pasma je bila pred leti pri nas vpeljana ter se je precej razširila, vendar našim krajem v splošnem ne odgovarja v toliko, ker je manj mlečna. Povrniti se bomo morali k prejšnjim pri nas dobro stoječim pasmam in sicer bi to bile muredolska in marijedvorska. Deželna vlada za Slovenijo je letos v svrhu povzdiga živinoreje določila za vsak okraj precejšnjo vsoto, ki se naj porazdele kot deželne nagrade na bikorejce. Tudi je dala na razpolago vzgojevalne premije, to so premije onim bikorejcem, ki gojijo mlade bikece za pleme. Podeljevale so se premije za bike, ki se vpregajo za vožnjo. Tudi zasebniki so darovali nagrade za plemenske bike, tako da je bilo po cenilni komisiji določenih 40 premij za plemenske bike, 26 vzgojevalnih premij in 14 voznih premij, ki so se na dan licencovanja izplačale bikorejcem. Povrh so se plačali potni stroški, tako da ni bilo nobenega kmetovalca, ki je prignal živino k ogledovanju, da bi ne prejel darila in potnih stroškov ali vsaj slednjih. Najvišja premija je bila deželna po 400 K, dalje je bilo pet premij po 300 K, deset premij po 150 K, 14 premij po 100 K, 26 vzgojevalnih premij po 100 K, vozne premije po 50 K, potni stroški pa od 20 K do 40 K. Na ta način se je ustreglo kolikor mogoče vsem kmetovalcem-bikorejcem ter jih vspodbudilo k vzreji lepe plemenske živine. Skupno je bilo licencovanih 71 bikov, nesposobnih je bilo 10, bikecev je bilo prignanih 34, od katerih je bilo 8 nesposobnih. Nesposobni biki in bikeci se morajo kopiti, da plemena ne kvarijo. Skočnina se je določila na 10 K. Biki, ki nimajo licence, se ne smejo pripuščati ter bodo lastniki takih nelicencovanih bikov, ako jih pripuščajo bodisi proti skočnini ali ne, strogo kaznovani. Po končanem delu licencovalne komisije se je vršilo podučno predavanje potovalnega učitelja g. Zupanca, ki je v poljudnih vsem razumljivih besedah razložil kmetovalcem pomen licencovanja in premiranja ter dal navodila za vzrejo boljše, lepe in zdrave plemenske živine. Posebno jim je tudi priporočal, da vodijo matični zapisnik o svoji živini, osobito pri kravah glede kakovosti in množine mleka. Z izvršenim licencovanjem, premiranjem in podučnim predavanjem se je veliko storilo za boljšo bodočnost naše živinoreje, našemu kmetovalcu pa dal kažipot za pomnožitev njegovih dohodkov.

Dopisi.

Državna realna gimnazija v Ptujju. Šolsko leto 1920/21. Učenci za I. razred se naj prijavijo pri ravnateljstvu do 1. julija t. l., zadostuje pismena prijava. Predloži se krstni ali rojstni list in šolsko izpričevalo ali naznailo. Starost najmanj 10 let, dovršenih vsaj do konca tega leta. Sprejemni izpit se vrši dne 2. julija t. l. pismeno od 8. do 10. ure, ustno pa popoldne po potrebi. Zahteva se: Iz krščanskega nauka toliko znanja, kolikor se ga more pridobiti v štirih letih ljudske šole. Kdor ima v izpričevalu „dobro“ ali „prav dobro“, se lahko oprostí izpita. 2. Iz slovenščine spretnost v čitanju in pisanju, početni nauki iz oblikoslovja, poznavanje pravopisnih pravil, analiza prosto razširjenega stavka. 3. Iz računstva izvežbanost v štirih osnovnih računskih vrstah s celimi števili. Nemščina se ne zahteva.

Gimnazijsko podporno društvo. Ko se je pred dobrimi 50 leti ustanovila na Ptujju nižja gimnazija, se je ustanovilo kmalu tudi podporno društvo za revne dijake. Prva pra-

vila so bila slovenska in nemška. Kasneje pa, zlasti ko se je l. 1898 razširila gimnazija v višjo, se je z gimnazijsko vred tudi podporno društvo ponemčilo. Ker je postala gimnazija sedaj slovenska, je treba preurediti pravila. To se hoče zgoditi na občnem zboru podpornega društva, ki se bo vršil 13. junija 1920 ob 10. uri v gimnazijski posvetovalnici. Ker se moramo zanimati za naše dijaštvo, se udeležimo tega občnega zbora!

Sijajen koncert. Dne 1. junija t. l. je priredil ravnatelj naše godbene šole g. Engerer koncert z bogatim in zanimivim sporedom. Bil je to za nas večer izvanrednih umetniških užitkov. Mi se to pot srčno zahvaljujemo vseni p. n. sotrudnikom in sotrudnicam na tej najlepši muzikalni prireditvi. Gospodu ravnatelju Engererju izražamo razven naše najgloblje zahvale za njegov neizmeren požrtvovalen trud še prav posebno naše priznanje. Strokovna kritika sledi.

Št. Jurij ob juž. žel. Dne 25. maja so pripeljali semkaj truplo pokojnega ravnatelja Henrika Schreiner-ja in ga položili k večnemu počitku na tukajšnjem pokopališču.

Sv. Belfenk pri Središču ob Dravi. Varnostne razmere življenja in blaga so tukaj tako pomanjkljive, da menda nikjer tako. Tatvine so po dnevu in po noči na dnevnem redu. Po noči hodijo okrog z vojaškimi puškami oboroženi tatovi, ter kradejo in vlomijo sedaj tu, sedaj tam. Nikdo ni varen! Tukajšnja žandarmerija, obstoječa samo iz dveh mož, ni v stanu, da bi izsledila le en slučaj. Pomnožitev žandarmerije nujno potrebna! Dalje ni znati, kako je mogoče, da imajo razni temni elementi še vojaške puške. Okrajno glavarstvo v Ptujju, oziroma vlada v Ljubljani se nujno prosi, da štiti poštene prebivalce in davkoplačevalce, ter v to svrhu takoj ukrene potrebne korake.

Samoumor. Dne 7. t. m. popoldan se je ustrelil 68 stari posestnik Filip Vrabl iz Zg. Pristave radi neozdravljene bolezni.

Stoperce. Dne 13. t. m. je izbruhnil v poslopju kočarja Janeza Narada v Stopercih ogenj. Zgorelo je omenjeno poslopje, oprava, obleka in živež. Škoda znaša okrog 12000 K. Zavarovano je bilo za 4000 K. Vzrok požara še ni dognan. Sumi se pa, da je ogenj zanetila 6 letna hčerka Naradova, ki se je v taistem času sama doma nahajala.

Obrtniške vesti. Obče slovensko obrtno društvo v Celju je na svojem sestanku dne 27. majnika sklenilo prirediti izlet slovenskega obrtništva na Koroško 27. do 29. junija t. l. (nedelja, Vidov dan, Petrovo). Društvo je že razposlalo tozadevne okrožnice na obrtne organizacije, na katere se tem potom opozarja. Pozdravljamo to idejo našega vrlo pridno delujočega obrtništva. Ne dvomimo, da bo z obrtništvom poletelo na Koroško ob tej priliki jako mnogo narodnega občinstva vseh stanov. Podrobnosti se bodo od časa do časa v slovenskem časopisju objavljale.

Modra galica došla!

Ker se **peronospora** zopet kaže, priporoča se dobro škropiti.

GALICA SE DOBAVLJA V
Irgovini Anton Tiršek v Ptujju
v Luttenbergerjevi hiši.

Politične vesti.

Izjava sedanje vlade. Ko se je sestavila sedanja vlada, je njen predsednik dr. Milenko Vesnić prečital v prvi seji Narodnega